

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2024/3 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/103

Karar Tarihi : 25/12/2025

R.G.Tarih-Sayı : 24/3/2026-33203

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Uyanış Partisinin 2023 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Uyanış Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2023 yılı kesin hesabına ilişkin belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından Heyete sunulan ilk inceleme raporu, Anayasa'nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 2820 sayılı Kanun'un 73. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde “İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesaplar, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir” hükmüne yer verilmiş ve aynı Kanun'un 74. maddesinin ikinci fıkrasında da “Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri binbeşyüz lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.” denilerek il örgütlerinden gönderilen kesin hesaplar ile parti genel merkezine ilişkin kesin hesabın merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağı ve birleştirileceği, birleştirilmiş kesin hesap cetvellerinin de Anayasa Mahkemesine sunulacağı hükme bağlanmıştır.

3. Partinin Anayasa Mahkemesinin 30/11/2023 tarih ve E.2023/1 (Değişik İşler), K.2023/8 sayılı kararı ile dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiği anlaşılmıştır. Parti yetkilileri tarafından 20/3/2024 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunulan 2023 yılı kesin hesabında Partiye ilişkin olarak herhangi bir gelir-gider gösterilmemiştir.

4. Partinin hukuki varlığının 30/11/2023 tarihinde sona ermiş olması, 1/1/2023-30/11/2023 dönemine ait hesap ve işlemlere ait bilgi ve belgelerin doğru, tam ve zamanında yollanması zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

5. Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il ve ilçe başkanlıklarına ait binaların kendi mülkü veya kira olması gerekir. Parti yetkililerine ait binalarda siyasi faaliyette bulunuluyor ise (genel merkez, il, ilçe teşkilatının faaliyette bulunduğu binalar) kira sözleşmesi düzenlenerek kiraya isabet eden tutar partiye bağış olarak kaydedilmelidir.

6. Parti Genel Merkezinin öncelikle yönetim giderleri (kira, su, elektrik, telefon, kırtasiye gibi) olmalıdır. Parti Genel Merkezinin faaliyetleri için zorunlu olan bu gelir ve giderlerin hesaplarda görülmemesi yönetim gelir ve giderlerinin Parti tüzel kişiliği adına kayıt altına alınmadığını göstermektedir. Bu durumda 2820 sayılı Kanun'un 69. maddesinde yer alan bir siyasi partinin bütün

gelirlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliği adına elde edileceği ve 70. maddesinde bulunan bir siyasi partinin bütün giderlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliği adına yapılacağı hükümlerine aykırı davranılmıştır.

7. 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen ve istenen bilgileri vermeyen parti sorumluları hakkında 6 aydan 1 yıla kadar hapis ve 60 milyon liradan az olmamak üzere ağır para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

8. Anayasa Mahkemesine hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması suretiyle hesabın dışında gelir ve giderin gerçekleştirilmesi inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

9. Diğer yandan hiçbir gelir elde etmeyerek ve giderde bulunmayarak faaliyetlerini yürütmesi mümkün olmayan Parti Genel Merkez hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden Partinin 2023 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesi mümkün değildir.

III. SONUÇ

Uyanış Partisinin 2023 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Partinin 2023 yılı kesin hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına,

B. Anayasa Mahkemesine istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan, parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

25/12/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Esas Sayısı : 2024/3 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/103

Üye

İrfan FİDAN

Üye

Kenan YAŞAR

Üye

Muhterem İNCE

Üye

Yılmaz AKÇİL

Üye

Ömer ÇINAR

Üye

Metin KIRATLI